

udenom i Fremtiden — og det er sikkert ogsaa alle klare over —, den nemlig, at den kommunale Skattebyrde her i Landet er saa forfærdelig ulige. Vi faar en Gang hvert Aar omdelt et Eksemplar af Skatteligningen for hele Landet, og ser man denne Skatteligning igennem, vil man se, hvilken uhyre Forskel der er paa Skatteprocenten i de forskellige Kommuner. Nu er disse Skatteprocenter i og for sig ikke et paalideligt Udtryk for Skattebyrden i de forskellige Kommuner, idet de forskellige Maader, man ligner paa, kan have nogen Indflydelse, og man har ej heller vedføjjet, hvor stor en Part af de kommunale Skatter der i den paagældende Kommune tages paa fast Ejendom. Man faar imidlertid et levende Indtryk af, at der er en ganske overordentlig stor Forskel paa den kommunale Skattebyrde i Landets forskellige Egne.

Jeg var forleden til et Skolemøde, hvor det ærede Medlem Hr. K. M. Klausen talte. Det ærede Medlem søgte ved den Lejlighed at hverve Proselytter for Socialdemokratiets Skoleprogram, idet han sagde, at hvis dette blev gennemført, skulde Staten betale alle Udgifter — det drejede sig om en Merudgift for Staten paa saadan noget som en 60 Mill. Kr. —, og det ærede Medlem sagde: Saa bliver I jo fri i Kommunerne for disse tyngende Skatter. Det ærede Medlem kunde saaledes nævne en enkelt Kommune, der vilde faa en Skattelettelse paa 122 000 Kr. Man kunde jo gaa videre paa den Maade og sige, at hvis Staten overtog alle Udgifter til Politivæsenet, saaledes som Socialdemokraterne vil, alle Udgifter til Forsørgelsesvæsenet, til Vejvæsen o. s. v., ja, saa var det klart, at saa fik Kommunerne Skattelettelser.

Men stiller man det Spørgsmaal, om en saadan Omlægning af Skatterne vilde betyde en Lettelse i Borgernes samlede Skattebyrde, saa tror jeg, man maa besvare dette Spørgsmaal med et absolut Nej. Thi det er givet, at naar man ordner det saadan, at det er een Institution, eller hvad man nu skal kalde det, der bestemmer Udgifterne, og en anden Institution — i dette Tilfælde Staten —, der betaler, saa vil dog, selv om en Del af disse Udgifter i nogen Maade er lovbestemte, Økonomien i Virkeligheden forrykke sig, saaledes at hele Ordningen bliver dyrere. Det er en Erfaring, man har gjort alle Vegne, at naar man lægger mere og mere over paa Staten, hjælper det ikke til at billiggøre en Lovs Administration. Derfor har vi fra vor Side stedse holdt

paa, at Kommunerne skulde betale deres Part af de paagældende Udgifter. Men vi kan ej heller skjule for os selv, at naar mange Kommuner Økonomi i de senere Aar er blevet saa miserabel, som den er, er blevet forrykket i saa høj Grad i Sammenligning med Forholdene før Krigen, saa er det i meget høj Grad Lovgivningsmagtens Skyld. Man kan sige at Kommunerne maaske her og der har administreret mindre fornuftigt, mindre økonomisk, men det er vitterligt, at navnlig under Krigen fik man den ene Lov efter den anden, ogsaa efter at Kommunerne havde fastlagt deres Budget, der betød forøgede Udgifter; og derved er mange Kommuner Økonomi i Virkeligheden blevet mindre heldig.

Vi fra vor Side vil ikke ind paa de socialistiske Forslag om efterhaanden at lægge alle Udgifter over paa Staten, thi vi tror, det vil blive dyrere og kun betyde en større samlet Skattebyrde. Men det er paa den anden Side klart, at der er en Række Kommuner, hvor man har meget store Udgifter til sociale Formaal, Lærerlønninger, og hvad det nu kan være, men hvor man samtidig har en saare ringe Evne til gennem Skatteindkomster at bestride disse Udgifter. Jeg mener, at der er Kommuner, der kan være saa uheldigt stillede i saa Henseende, at der kan være Grund til at stille det Spørgsmaal op, om det ikke indenfor en vis Grænse kan være muligt at komme saadanne Kommuner til Hjælp. Det er i hvert Fald en Tanke, som jeg vil anbefale til den højtærede Finansministers Velvillie, idet jeg dog føjer til, at jeg aldeles ikke her tænker paa noget stort Beløb, men kun paa en Haandsrækning til de virkelig, de mest trængende Kommuner.

Jeg vil i denne Forbindelse gerne stille et Spørgsmaal til den højtærede Indenrigsminister. Forholdet er jo det, at vore Kommuner fastlægger deres Budget kort efter Nytaar, medens Resultatet af Ligningen først foreligger et Par Maaneder senere. Jeg har Erfaring for, at man mange Steder af Frygt for, at Indtægterne er gaaet ned, har lagt et meget snævert Budget, men at det saa har vist sig, at Indkomsterne i Kommunen stiger sig væsentlig bedre end forudset, saaledes at man har fortrudt, at man ikke havde lagt Budgettet anderledes. Dette er et Forhold, som har sin store Betydning. Hvor Talen er om den offentlige Økonomi i al Almindelighed, om Statens og om